

Nr 3.

Ankom till riksdagens kansli den 14 mars 1944 kl. 12 m.

Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 3, i anledning av väckt motion om utredning rörande särskilda organ för förmedling av utbud och efterfrågan på biträden i hushåll.

I en inom första kammaren väckt och till dess första tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 261, har herr *Arrhén* hemställt, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära en skyndsam utredning med förslag rörande särskilda organ för förmedling av utbud och efterfrågan på biträden i hushåll.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet har i vederbörlig ordning inhämtat utlåtanden över motionen från kungl. socialstyrelsen och statens arbetsmarknadskommission samt lämnat tillfälle för Sveriges husmodersföreningars riksförbund att inkomma med yttrande.

Kungl. socialstyrelsen erinrar om den nyligen införda statsunderstödda hemhjälpverksamheten i kommunerna och vill icke helt avvisa tanken på en framtida utbyggnad av den sociala hemhjälpverksamheten för tillgodoseende även av hennens normala behov av arbetskraft. För närvarande bedriva inom hembiträdesområdet ett antal husmodersföreningar verksamhet för arbetsanskaffning utan förvärvssyfte, och styrelsen vill ifrågasätta, om icke husmodersföreningarna mera effektivt skulle kunna bidra till en lösning av hemhjälp-problemet genom att inrikta sig på en rationell fördelning mellan medlemmarna inom respektive föreningar av den arbetskraft, som på ett eller annat sätt kan knytas till föreningen. Befolkningsutredningen har sin uppmärksamhet riktad jämväl på spörsmålet om hemhjälp, varför någon särskild utredning av frågan icke torde behöva företagas.

Statens arbetsmarknadskommission är av den mening att en väl organiserad förmedlingsverksamhet kan bidra till ett effektivt utnyttjande av den tillgängliga arbetskraften. Med hänsyn härtill strävar kommissionen att inom den offentliga arbetsförmedlingen utbygga och effektivisera den husliga för-

medlingsverksamheten, framför allt förmedlingen av s. k. tillfällig hemhjälp. Sådan kommer enligt kommissionens mening att i allt större utsträckning få ersätta heltidsanställda hembiträden. Under senare år har samarbete kommit till stånd mellan arbetsförmedlingarna och de lokala kvinnoorganisationerna. Genom de sistnämndas medverkan kan en reservkår av tillfällig hemhjälp organiseras, vilken står till förfogande att genom arbetsförmedlingen taga tillfälligt husligt arbete av olika slag. Kommissionen kommer att ytterligare söka utbygga den förmedlingsgren, varom här är fråga, och att söka anpassa förmedlingsorganisationen efter de särskilda förhållanden, som råda på olika orter.

Sveriges husmodersföreningars riksförbund ifrågasätter huruvida det är nödvändigt att, som motionären föreslår, skapa en helt ny organisation för förmedlingen av arbetskraft till hemmen. Den offentliga arbetsförmedlingen borde även på de mindre orterna erbjuda möjligheter att förmedla tillfällig hemhjälp. Denna sida av arbetsförmedlingens verksamhet torde på senare tid ha väsentligt utvecklats och för närvarande vara föremål för myndigheternas intresse. För den direkta landsbygden ifrågasättes huruvida icke det organ, som kommer att ha hand om den sociala hemhjälpen, borde kunna utbyggas att handha förmedling även av arbetskraft till hushållen. Emellertid tillstyrkes en utredning i motionens syfte.

Utskottet finner motionens syfte beaktansvärt. Svårigheterna att tillgodose behovet av biträden i hem och hushåll äro för närvarande påfallande, och man torde måhända, som i motionen framhålles, få räkna med en ytterligare skärpning av de förhållanden, som orsaka bristen på arbetskraft inom detta område. En väl organiserad förmedlingsverksamhet bör emellertid bidra till ett mera effektivt utnyttjande av den tillgängliga arbetskraften. De husliga arbetskraftsproblemen ha länge varit föremål för uppmärksamhet från arbetsmarknadskommissionens och den offentliga arbetsförmedlingens sida, och vissa åtgärder ha vidtagits för att effektivisera denna förmedlingsgren. Anpassning har skett efter rådande förhållanden, bland annat i så måtto, att förmedlingen av den tillfälliga hemhjälpen undergått särskild intensifiering. Arbetsmarknadskommissionen har meddelat, att kommissionen kommer att ytterligare utbygga denna förmedlingsgren och att söka anpassa förmedlingsorganisationen efter de särskilda förhållanden, som råda på olika orter. Utskottet vill för sin del understryka vikten av att så sker. Då dels befolkningsutredningen genom sin delegation för hem- och familjefrågor har sin uppmärksamhet riktad på detta spörsmål, dels de av Kungl. Maj:t den 21 september 1943 tillsatta sakkunniga för en effektivisering av arbetsförmedlingens organisation likaledes torde upptaga detta problem till behandling och inom kort väntas komma att avgiva betänkande i frågan, får utskottet hemställa,

att motionen I:261 icke måtte till någon första kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 9 mars 1944.

På utskottets vägnar:

HERMAN ERICSSON.

Närvarande: herrar *Ericsson, Carlström, Leander, Einar Persson*, Verner Andersson, Arrhén, Lindblom* och *Fahlander*.

---

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.
